

Két forgószárnyas helikopter, „Ice Tiger” Rf REELY

Megrend. szám: 23 60 50

Kezelési utasítás

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	1
2.	Rendeltetésszerű használat	1
3.	Termék leírás	1
4.	Szállítás tartalma	1
5.	Szimbólumok	1
6.	Biztonsági tudnivalók	1
a)	Általános	1
b)	Az üzembe helyezés előtt	1
c)	Üzem közben	2
7.	Elem- és akku utasítások	2
8.	Az adó kezelő elemei	2
9.	Az adó üzembe helyezése	3
a)	Az adóantenna felcsavarása	3
b)	Az elemek/akkuk behelyezése	3
c)	Akkuk töltése az adóban	3
10.	A helikopter modell üzembe helyezése	3
a)	A meghajtó akkuk töltése	3
b)	A rotorszárny tartók ellenőrzése	3
c)	A meghajtó akkuk csatlakoztatása	3
d)	Alapvető információk modell helikopterek irányításához	4
e)	Az adó irányítókar funkciójának megváltoztatása	4
f)	Gyakorlati repülési tanácsok az első starthoz	5
g)	A helikopter funkciók beszabályozása (trimmelése)	5
h)	A vezérlési irányok megváltoztatása	5
i)	Gyakorlati tanácsok az első lebegő repüléshez	6
11.	A helikopter modell finombeállítása	6
a)	A pörgettyű-hatás beállítása	6
b)	A rotor szárny szabályozás beállítása	6
12.	Kvarc csere	6
13.	Karbantartás és ápolás	7
14.	Ártalmatlanítás	7
a)	Általános	7
b)	Elemek és akkuk	7
15.	Hibaelhárítás	7
16.	Műszaki adatok	7
17.	Megfelelőségi nyilatkozat	7

1. Bevezetés

A kezelési utasítás a termékhez tartozik. Benne fontos üzembe helyezési és kezelési tanácsok vannak. A termékkel ezt is adjuk tovább. Az üzembe helyezés előtt figyelmesen olvassuk át a kezelési utasítást.

2. Rendeltetésszerű használat

A termék egy elektromos meghajtású helikopter modell, amely a mellékelt távirányítóval rádiós jel útján vezérelhető. A modell beltéri használatra van tervezve, szabadban csak teljes szélcsendben használható. A helikopter modell repülésre készre van szerelve, és beépített távirányító és meghajtó elemekkel van ellátva.

A terméket ne érje víz vagy nedvesség.

A termék nem alkalmas 14 év alatti gyerekek számára.

3. Termék leírás

A repülésre készre szerelt elektromos, kettős szárnylapátú RC helikopternek két ellentétes forgásirányú rotorja van. Ezzel az emelő tengelyen nem képződik forgatónyomaték, és a modell farrotor nélkül is működik.

A gép irányítása a fő rotorok eltérő fordulatszámával történik. A felső fő rotor a teherhordó rotor és rögzített a szárnylapátok

szögállása, amelyet a vele együttforgó kiegyenlítő súlyok automatikusan állítanak.

Az alsó rotor végzi az irányítást és teszi lehetővé a tetszőleges irányú repülést.

A modellt a két forgólapát fordulatszámának egyidejű változtatásával emelkedik ill. süllyed. A teherhordó rotor és a modell súlypontja közötti nagy távolság miatt a modell a kis méretek ellenére különösen stabil, igen jól bevált gyakorló darab, amelyen a távirányítású helikopter modellek reptetését meg lehet tanulni.

A szállított távirányítóval igen finoman lehet a modellt irányítani. Működtetéséhez 8 db ceruza elem (pl. Conrad megr. sz.: 650117) vagy ceruza akku szükséges.

4. Szállítás tartalma

- Repülésre kész elektromos helikopter
- Távirányító adó
- LiPo meghajtó akku
- Dugaszolható tápegység
- LiPo töltőberendezés
- Kezelési útmutató.

A tartalék alkatrész jegyzék a Download alatt található a termék számánál, a www.conrad.com honlapon.

Alkatrész jegyzéket telefonon is lehet kérni. Az elérhetőség az eredeti kezelési utasítás elején található.

5. Szimbólumok

A háromszögben villám szimbólum veszélyre (pl. elektromos áramütés) utal, melynél személyi sérülések és anyagi károk keletkezhetnek.

 A felkiáltó jeles szimbólum a kezelésnél, használatnál előforduló különleges veszélyekre figyelmeztet.

 Speciális ötleteket és kezelési tanácsokat jelez.

6. Biztonsági tudnivalók

 A kezelési utasításban leírtak figyelmen kívül hagyásából származó károkra a garancia nem érvényes. A szakszerűtlen kezelésből származó károkért és következményi károkért nem felelünk.

a) Általános

- Biztonsági és engedélyezési (CE) okokból a terméket tilos átalakítani, átépíteni.
- A termék nem játékszer, 14 év alatti gyerekek számára nem alkalmas.
- A terméket nem érheti víz vagy nedvesség.
- Célszerű, ha magán felelősségbiztosítást kötünk. Amennyiben rendelkezünk ilyenrel, érdeklődjük meg, hogy modellek használatára érvényes-e.
- A rádióirányítású helikopter-modellek irányítását is meg kell tanulni. Ha még sohasem irányítottunk ilyen modellt, különösen óvatosan fogjunk hozzá, és ismerjük meg a modell reakcióit a távirányító parancsaira. Legyünk türelmesek!

b) Az üzembe helyezés előtt

- Győződjünk meg arról, hogy a távirányító hatósugarán belül nem reptetnek ugyanazon a csatornán (adó frekvencián) más modelleket. Ilyen esetben elveszthetjük az uralmat a modell felett. Használjunk mindig más csatornát, ha egyidejűleg két vagy több modellt reptetünk.
- Ellenőrizzük a modellt és a távirányító biztonságos működését. Figyeljünk a látható sérülésekre, hibás dugaszolókra, sérült kábelekre. A mozgó alkatrészek járása könnyű kell legyen, de a csapágyaknak nem lehet játéka.
- A működéshez szükséges meghajtó akku és a távirányító akkuja legyen feltöltve.

- A dugaszolható töltő áramforrásául csak hálózati 230 V/50 Hz csatlakozó aljzatot szabad használni. Ne kíséreljük meg a készüléket más feszültségen használni.
- Ha az áramellátáshoz elemeket használunk, ügyeljünk rá, hogy elegendő maradék töltés álljon rendelkezésre. A lemerült elemeket együttesen cseréljük ki és sohase egyenként.
- Minden üzembe helyezés előtt ellenőrizni kell az adó toló-trimmer beállításait valamennyi vezérlési irányra nézve, és szükség esetén utána kell állítani.
- A modell használatakor az adó teleszkóp antennáját mindig teljesen húzzuk ki, mivel egyébként az adó hatótávolsága lényegesen kisebb és az adó végfokozata túlterhelődik.
- Először mindig az adót kapcsoljuk be, csak ezután szabad a helikopter meghajtó akkuját a vezérlő egységgel összekötni. Egyébként előre nem látható módon reagálhat a helikopter.

c) Üzem közben

- A szakszerűtlen üzemeltetés súlyos sérüléseket és anyagi károkat okozhat. Személyektől, állatoktól és tárgyaktól tartsunk a reptetés közben kellő biztonsági távolságot.
- Ne reptessünk: ha reakcióképességünk korlátozott (pl. fáradtság, gyógyszeres v. alkoholos befolyásoltság alatt). Hibás reakciónk személyi sérüléseket és anyagi károkat okozhat.
- A motor, a vevő-/szabályozó-egység és a meghajtó akku használat közben felmelegedhet. Ezért tartsunk szünetet, mielőtt a helikopter meghajtó akkuját ismét feltöltenénk, vagy egy esetleg meglévő tartalék akkuval tovább repültetnénk. Elsősorban a motoroknak kell szoba- vagy környezeti hőmérsékletre lehűlni.
- A távirányítót (adót) mindig tartsuk bekapcsolva. A leszállás után először mindig a meghajtó akkut kapcsoljuk le a vevő-/szabályozó egységről. Csak ezután szabad a távirányítót kikapcsolni.
- Se a modellt, se a távirányítót ne tegyük ki hosszú ideig közvetlen napsugárzás hatásának.

7. Elem- és akku utasítások

! Bár az elemek és akkuk kezelése a mindennapi életben már természetes, mégis számos veszély és probléma forrása lehetnek. Különösen igaz ez az igen magas energiatartalmú LiPo lítium ion akkukra (összehasonlítva a szokványos NiCd vagy NiMH akkukkal), amelyeknél robbanás- és tűzveszély keletkezhet.

- Elem/akku gyerek kezébe nem való.
- Elemet/akkut nem szabad rövidre zární, szétszedni, tűzbe dobni. Robbanásveszély áll fenn!
- Kifutott, sérült elemek/akkuk érintésekor marási sérülést szenvedhetünk. Használjunk ilyen esetben gumikesztyűt.
- Hagyományos elemeket tilos feltölteni – robbanásveszély! Csak arra alkalmas akkukat töltünk föl hozzájuk való töltővel. Az elemek egyszeri használatra vannak szánva; ha kimerültek, előírászerűen ártalmatlanítani kell őket.
- Az elemek/akkuk és akku csomagok behelyezésekor ügyeljünk a helyes polarításra (plusz + és mínusz -). Hibás polarítású behelyezésnél az adó, a modell és maga az akku is megrongálódik.
- Elemeket ill. akkukat csak teljes sorozatban cseréljük. Ne használjunk együtt friss és félig lemerült elemeket/akkukat. Egyidejűleg mindig azonos gyártó azonos típusú elemét/akkuját használjuk.
- Sohase használjunk együtt elemeket akkukkal. A távirányítóban vagy elemeket, vagy akkukat használunk.
- Ha hosszabb ideig nem használjuk az adót, vegyük ki belőle az elemeket/akkukat, a kifutás-veszély elkerülésére.

! Figyelem!

A repülés után a meghajtó akkut le kell választani a helikopterről. Ne hagyjuk a helikopter akkuját bedugva, ha nem használjuk (pl. szállításkor, tároláskor). Az akku mélykisülési állapotba kerül, és használhatatlanná válik.

- Az akkukat 3 havonta töltjük fel, mivel önkisüléssel is mélykisülési állapotba kerülhetnek, és tönkre mehetnek.
- A szállított töltő berendezést csak a helikopter LiPo akkujához szabad használni. Ne kíséreljük meg vele más (NiCd vagy NiMH) akkukat feltölteni! Tűz és robbanásveszély! A töltőberendezés nem alkalmas a távirányító akkuinak feltöltésére sem!

- A meghajtó akkut ne töltjük fel közvetlenül a repülés után, hagyjuk előbb szoba-, ill. környezeti hőmérsékletre lehűlni.

! Csak intakt és sérülésmentes akkut töltünk. Ha az akku külső szigetelése sérült, vagy az akku deformálódott, ill. felpuffadt, semmi esetre se töltjük. Veszélyes!

- Óvjuk a meghajtó akku külső burkolatát a sérülésektől, ne vágjuk fel, ne szúrjunk bele.
- Töltéshez vegyük ki a meghajtó akkut a modellből, és helyezzük nem éghető alapra. Tartsuk távol éghető anyagoktól.
- Mivel a töltés során a meghajtó akku és a töltő is felmelegszik, a töltést jól szellőzött helyen végezzük, és sohase takarjuk le őket.
- Mindig felügyelet alatt töltünk.
- Kapcsoljuk le a meghajtó akkut a töltőről, ha teljesen fel van töltve.
- Sem a töltő berendezésnek, sem a meghajtó akkunak nem szabad vizet kapnia vagy megnedvednie.

Elektromos áramütés veszélye áll fenn, az akkunál pedig tűz és robbanásveszély.

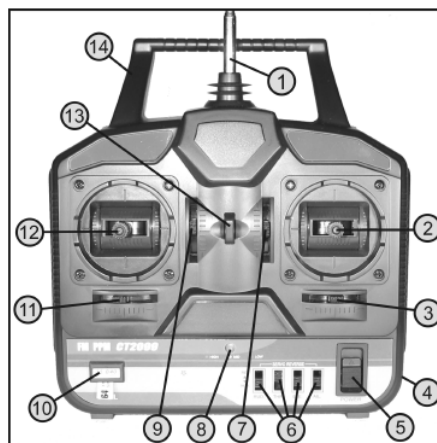
A töltőberendezést csak száraz, zárt térben szabad használni. Ne tegyük ki szélsőségesen magas/alacsony hőmérsékletnek, vagy tartós közvetlen napsugárzásnak.

A távirányítót akkuk helyett elemekkel is lehet működtetni. Az akkuknak alacsonyabb a feszültsége (elem = 1,5V, akku = 1,2 V) és kisebb a kapacitása, ami a rövidebb üzemidőben mutatkozik meg. Ez általában nem játszik szerepet, mivel az adó üzemképességének ideje messze meghaladja a helikopterét.

A távirányítóhoz használjunk jó minőségű alkáli elemet. Akkuk használatánál korlátozottabb lehet az adó hatósugara.

8. Az adó kezelő elemei

1 ábra

1. Teleszkóp antenna	8. Áramellátást jelző LED
2. Bólintás és elfordulás funkció vezérlőkar	9. Emelkedés funkció trimmere
3. Elfordulás trimmer	10. Adó kvarc
4. Töltő dugaszoló hüvelye	11. Far funkció trimmere
5. Funkció kapcsoló	12. Emelkedés és far funkció vezérlőkar
6. Irányváltó kapcsoló	13. Válszif szem
7. Bólintás funkció trimmere	14. Hordfogantyú

9. Az adó üzembe helyezése

➔ A utasítás további részeiben a fenti ábra számaira, vagy az adott fejezet ábráira hivatkozunk. Egyéb hivatkozásoknál megadjuk az ábra számát.

a) Az adóantenna felcsavarása

Az adóantennát ütközésig csúsztassuk be az elől/fent lévő kör alakú nyílásba (lásd 1 ábra Pos. 1) és csavarjuk be szilárdan, mint egy csavart. Az antennát csak annyira húzzuk meg, amennyire kézzel könnyen lehet. A becsavarást ne erőltessük, és ne használjunk hozzá szerszámot.

b) Az elemek/akkuk behelyezése

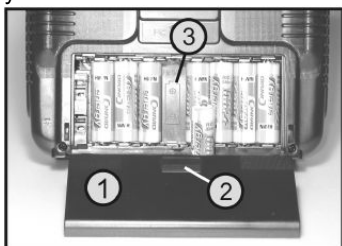
Az adó áramellátásához 8 AA alkáli ceruzaelem (Conrad megr. sz. 650117) vagy akku szükséges. Környezetvédelmi és gazdaságossági okokból célszerűbb akkukat használni, mivel ezek az adóba beépített töltő hüvelyen keresztül mindig feltölthetők.

Az elemeket a következőképp helyezjük be:

- Az elemtartó rekesz fedél (1) az adó hátoldalán van. A recézett felületnél (2) megnyomva toljuk le lefelé.

- Az elemtartó rekeszbe helyezünk be 8 elemet vagy akkut. Feltétlenül ügyeljünk az elemek helyes polaritására. A vonatkozó utalás (3) az elemtartó rekesz fenekén található.

- Helyezzük vissza az elemtartó rekesz fedelét, és hagyjuk bekattanni.

c) Akkuk töltése az adóban

Akkuk használatánál, kikapcsolt adóberendezés mellett, a töltő hüvelyhez (1 ábra, Pos. 4) töltőkábelt csatlakoztathatunk és az akkukat megfelelő töltőberendezéssel (ami nem része a szállításnak) közvetlenül az adóban feltölthetjük.

! Figyelem!

A szállított hálózati egység kizárólag a LiPo töltőberendezés áramellátására szolgál, és nem alkalmas az adó akkuinak töltésére!

A megfelelő töltőberendezés csatlakoztatásánál feltétlenül vegyük figyelembe a csatlakozó dugó pólus kiosztását. A töltő hüvelyének belső érintkezője a plusz (+) csatlakozóhoz a külső pedig a mínusz (-) csatlakozóhoz kell kapcsolódjon.

A töltőáram a behelyezett akku kapacitás értékének 1/10-e kell legyen. 2000 mAh akkuhoz 200 mA-es töltőáram és 14 órai töltési idő tartozik. A belső vezetékvezetés és a csatlakozók károsodásának elkerülésére ne használjunk gyorstöltő berendezéseket.

! Csak akkor csatlakoztassunk töltőberendezést a készülékhez, ha az adóba 1,2 V-os akkukat helyeztünk be. Ne kíséreljük meg 1,5 V-os elemeket feltölteni. Robbanásveszély!

Miután az akkukat feltöltöttük, ill. behelyeztük az új elemeket, húzzuk ki teljesen az adóantennát, és próbaképpen kapcsoljuk be az adót a Funkció kapcsolóval (1 ábra Pos 5). Zöld LED jelzőfény (lásd 1 ábra Pos 8) jelzi az adó megfelelő áramellátását.

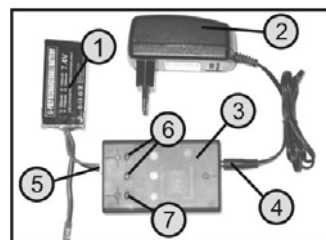
Amikor az áramellátás az adó kifogástalan működéséhez már nem elegendő, a LED színe sárgára vált át. Ebben az esetben a modell működését mielőbb fejezzük be. 7,5 V feszültség alatt a LED színe vörösre vált át. Az adó további működtetéséhez az akkukat fel kell tölteni ill. új elemeket kell behelyezni.

A NiCd akkuk memória effektusának elkerülésére azokat csak teljesen lemerült állapotban csatlakoztassuk a töltőhöz.

10. A helikopter modell üzembe helyezése

a) A meghajtó akkuk töltése

- A két cellából álló meghajtó akkut (1) a szállított dugaszolható tápegységgel (2) és a LiPo töltőberendezéssel (3) töltjük fel.
- A töltéshez az akkut minden esetben vegyük ki a modellből, nehogy az esetleges hőfejlődés következtében az akku-rekesz műanyag alkatrészei deformálódjanak.

3 ábra

- Először a dugaszolható tápegységet csatlakoztassuk a LiPo töltő (4) jobboldalán lévő hüvelybe.
- A 3-pólusú akkukábel (5) polaritáscsere ellen védett dugaszolóját a LiPo töltőberendezés baloldalához csatlakoztatjuk.

- A BEC dugós 2 pólusú csatlakozókábelre a töltésnél nincs szükség. Ez a kábel köti később össze az akkut a modellel.

➔ A dugaszoló tápegység töltőkábele az ábrán feltekert állapotban látható. Az első használat előtt bontsuk szét.

! **Figyelem!** A LiPo akkutöltő vagy két cellás, keskeny dugaszolós, (része a szállításnak) 7,4 V-os LiPo akkuk, vagy 3 cellás 11,1 V-os, széles dugaszolójú LiPo akkuk töltésére alkalmas. Ne csatlakoztassunk egyidejűleg két akkut a töltőhöz.

Miután a dugaszolható tápegységet a 230 V~ hálózati csatlakozó aljzatba dugtuk, a három töltésellenőrző LED közül két vörös kigyullad (lásd 3 ábra Pos 6), ezzel jelzik a töltési műveletet. A harmadik LED (3 ábra Pos 7) a két cellás akkunál zölden, három cellás akkunál vörösre világít.

Miután mindhárom LED zölden világít, a töltési művelet befejeződött, és az akkut lecsatlakoztathatjuk a LiPo töltőről. Ezután húzzuk ki a dugaszolható tápegységet a csatlakozó aljzattól.

! Figyelem!

A töltés alatt a LiPo akku tűzálló aljzaton, vagy egy megfelelő agyagedényben legyen. Mindig legyen ellenőrzés alatt. A dugaszolható tápegységet csak száraz, zárt térben használjuk. Nem érheti víz vagy nedvesség. Ne nyúljunk hozzá vizes kézzel - áramütés veszély!

b) A rotorszárnny tartók ellenőrzése

- Ahhoz, hogy a 4 rotor-szárnny (1) a repülés során egymással automatikusan 180°-os szöget vegyen fel, a 4 rotorszárnny csavart (2) nem szabad túl erősen meghúzni.
- Amikor a helikoptert elrakjuk, a modell szárnyai 90°-ban könnyen lebillenthetők.

4 ábra

c) A meghajtó akkuk csatlakoztatása

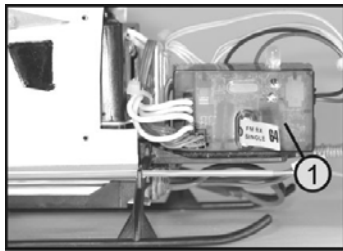
- Csúsztassuk a feltöltött meghajtó akkut (1) az 5. ábrának megfelelően, hátulról a törzs alján lévő akkutartóba (2). Az akku csatlakozó kábele a repülési irányt tekintve hátul lépjenek ki. A helyes súlypont eléréséhez az akku nem lóghat ki a tartóból.

5 ábra

- Ezután húzzuk ki teljesen az adóantennát, és kapcsoljuk be az adót. Toljuk a baloldali irányítókart (1 ábra, Pos 1, Pos 12) a legalsó állásába (Motor ki állás).
- Ezután a meghajtó akkut a polaritáscsere ellen védett BEC dugaszolható csatlakozóval ráköthetjük a helikopter vevő szabályozó moduljára. A 3-pólusú töltőkábelt nem kötjük össze a modellel.

- Erre a négy pozíciójelző villogni kezd és a vevő modul (1) egy 2 másodperces belső kalibrálást hajt végre. Ez alatt az idő alatt a törzs csúcsán lévő kontroll LED villog.

6 ábra.

Ez alatt az idő alatt a helikoptert nem szabad mozgatni.

- Miután a kalibrálás lezárult, a rotor vezérlés két szervomotorja (lásd 15 ábra, Pos 1 és 2) semleges állásba (középállásba) jár, és az ellenőrző LED folyamatosan zölden világít.

Ha a repülés közben a helikopteren az ellenőrző fény zöldről pirosra vált, a meghajtó akku mélykiszülésének elkerülésére a modellel azonnal le kell szálljunk.

A jobb bemutathatóság végett a kabin fedél le van véve (lásd a 14 ábrát is).

Figyelem, fontos!

A repülés megkezdése előtt feltétlenül olvassuk el a következő információkat:

d) Alapvető információk modell helikopterek irányításához.

Mielőtt a modellt használni kezdenénk, ismerjük meg a rendelkezésre álló irányítási lehetőségeket, hogy a modellt kézben tudjuk tartani. A két-rotoros helikopter modellt a távirányító két irányító karjával irányítjuk. Az irányításhoz a következő funkciók állnak rendelkezésre:

Emelkedés funkció

Az emelkedés funkcióval a helikopter repülési magasságát szabályozzuk (lásd 7 ábra Pos A). Ezt a baloldali irányítókarral vezéreljük (1 ábra, Pos 12). Ehhez a kart előre és hátra mozgathatjuk, ami, szemben a többi irányítókarral, nem rugózik vissza középső állásba.

Mivel a rotor-szárnyak állásszöge nem állítható, a repülési magasságot a két rotor fordulatszámának együttes változtatásával szabályozzuk.

- Ha az irányítókart egészen a testünkhöz húzzuk, a motorok és a rotorok megállnak.
- Ha az irányítókart egészen előre toljuk, a rotorok elindulnak, és az irányító kar állásától függően nő a fordulatszámuk.
- Az irányító kar középpállásában a helikopter lebeg.

Far-funkció

Mivel a helikopter modellnek két ellentétes forgásirányú rotorja van, nem keletkezik nyomaték a függőleges (rotor-) tengelyen. A helikopternek ezért a stabilizáláshoz nincs szüksége far-rotorra. A modellnek a függőleges tengely körüli elforgatásához a rotorok csekély mértékben eltérő fordulatszámmal forognak, és a modell máris elfordul (lásd 7 ábra, Pos 12).

- Ha az irányító kart enyhén balra mozdítjuk, a törzs csúcsa balra fordul.
- Jobbra mozdításnál a törzs csúcsa is jobbra fordul.

Roll (csűrés) funkció

A Roll funkcióval a helikopter modellt jobbra vagy balra oldalirányban mozgathatjuk (lásd 7 ábra, Pos C). Az irányítást a jobboldali irányítókarral végezzük (lásd 1 ábra, Pos 2).

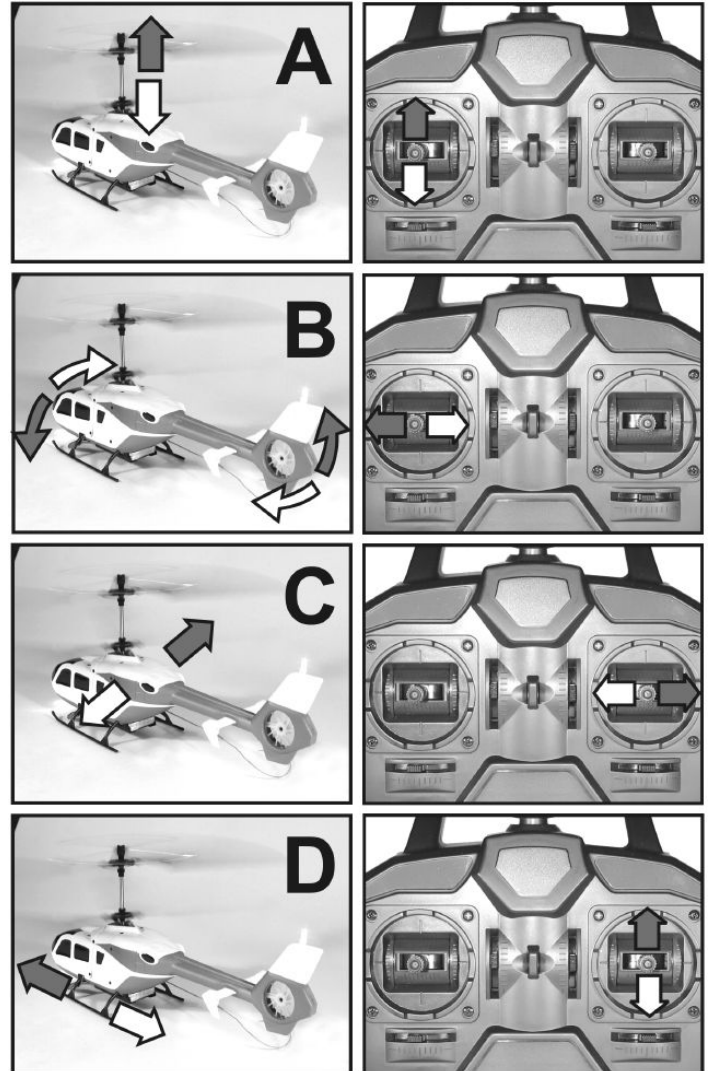
- Ha a kart enyhén balra mozdítjuk, a modell balra, oldalt csúszik.
- Ha jobbra irányítunk, a csúszás jobb irányú.

Bólintás funkció

A bólintás funkcióval a helikopter modellel előre és hátra repülhetünk. (lásd 7 ábra Pos D). Az irányítást szintén a jobboldali irányítókarral végezzük (lásd 1 ábra, Pos 2).

- Ha az irányító kart enyhén előre nyomjuk, a modell előre repül.
- Amennyiben a kart hátra húzzuk, akkor a modell hátra repül.

Az irányítási funkciók áttekintése a modell megfelelő reakciójával:

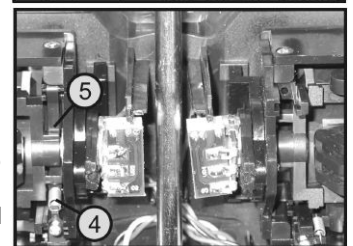
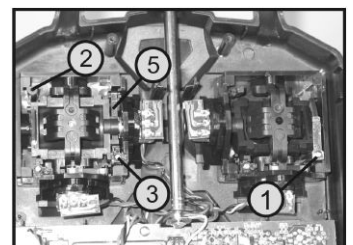

7 ábra

e) Az adó irányítókarral funkciójának megváltoztatása

Ha továbbra is a korábban leírt, gyárilag beállított irányítókarral funkciókkal kívánunk repülni, akkor ezt a fejezetet átugorhatjuk. Ha ellenben az adóberendezésen az emelkedés és a bólintás irányítókarral funkciókat fel akarjuk cserélni, lehetőség van az adó megfelelő átépítésére. Mindenesetre ehhez a távirányítókkal kapcsolatos némi jártasság és egy kis kézügyesség is szükséges.

- Elsőnek vegyük ki az elemeket/akkukat az elemtartó rekeszből (lásd 2 ábra).
- Kereszthornyos csavarhúzóval csavarjuk ki az adó hátlapján

8 ábra

lévő négy csavart, és emeljük le óvatosan a hátlapot.

- Ezután lehúzzuk a „tanár – diák” hüvellyel ellátott kártyát a két tartó-csapról.
- Csavarozzuk le a (hátról nézve) jobboldali irányító kar bekattanó rugóját (1) és tükörképesen megfordítva csavarozzuk fel a baloldali irányító kar aggregátnál az előkészített tartóra (2).
- Csavarjuk ki a bólintást irányító kar visszaállító erejét szabályozó csavart (3) annyira, hogy a húzórugó - amennyire csak lehet – kevésbé legyen megfeszítve.
- Ekkor a csavart, a beállító mechanikával együtt, felfelé enyhén megemelhetjük, a húzórugót (4) kiakaszthatjuk, és ezután a vezetékéből teljesen kiemelhetjük.
- Végül még a húzórugóval (4) együtt a visszaállító kart (5) is kiemeljük.

➔ Vegyük figyelembe:

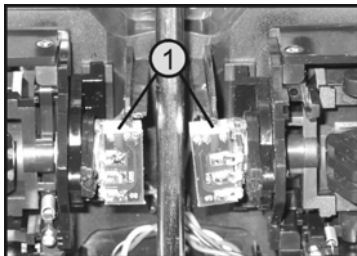
Mielőtt a rugóval együtt a visszaállító kart a hátról nézve jobboldali irányító kar aggregátra felszereljük, a gyakorlatban bevált, ha a visszahúzó karon a rugót egy kis ragasztóval rögzítjük.

Így később pontosan 90°-os szöget zár be a karral, és később könnyebben lehet újra beakasztani.

A húzórugót a legkönnyebben egy vékony dróttal, vagy tüvel akaszthatjuk be, amelynek a végére egy hegyes fogóval egy kis horgot hajlítottunk.

- A sikeres átszerelés és a visszaállító erő beállítása után a vezérlő potenciométer csatlakozó kábeleit (1) kell kiforrasztani, majd utána felcserélve ismét beforrasztani.

Vegyük feltétlenül figyelembe a színes huzalok helyes csatlakoztatását.

9 ábra

- Ezután helyezzük vissza a „tanár – diák” hüvellyel ellátott kártyát és csavarozzuk vissza a hátlapot.
- Végül próbáljuk le a berendezés működését.

➔ Ha az irányító karokhoz - a gyári beállítástól eltérő – funkciót kívánunk rendelni, de az átépítést magunk nem tudjuk elvégezni, az adót be lehet küldeni a Hirschau-i ügyfélszolgálatra.

Költségtérítés mellett a cég technikusai átépítik a távirányítót kívánság szerint.

f) Gyakorlati repülési tanácsok az első starthoz

- Még ha a modellt később szűkebb helyen reptetjük is, ajánlott az első repülési kísérletekhez egy legalább 3 x 3 méteres szabad területet keresni.
- A padló legyen sima (kerámia lap, parketta vagy hasonló), hogy röviddel a felemelkedés után felismerhessük, hogy nem sodródik-e el a modell valamilyen irányba.
- Álljunk pontosan a helikopter mögé - amikor a modellt hátról nézzük, a modell a jobbra, balra előre és hátra parancsokra ugyanúgy reagál, mint ahogyan azt látjuk. Ha a modell pilótafülkéje szembe néz velünk, pontosan fordítottan reagál az adó irányítására.

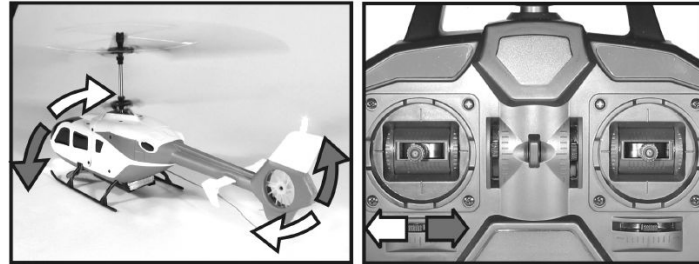
g) A helikopter funkciók besabályozása (trimmelése)

Az emelkedés szabályozó kart (lásd 1 ábra, Pos 12) toljuk legalsó állásából (motor kikapcsolva) egész óvatosan előre, és közben figyeljük meg a modell viselkedését. Közvetlenül mielőtt a helikopter lebegni kezd, észlelhetjük, hogy a modell milyen irányba szeretne elmozdulni.

Ha a helikopter törzs vége jobbra akarna elfordulni, vegyük vissza a fordulatszámot, és toljuk a far-funkció trimmelő potenciométerét (1 ábra, Pos 11) kis lépésekben balra.

Nyomjuk az emelkedés szabályozó kart újra óvatosan előre, és ellenőrizzük, hogy eredményes volt-e a korrekció.

Ismételjük meg annyiszor az eljárást, amíg a modell már semmilyen hajlandóságot sem mutat a jobbrafordulásra. Ha a törzs csúcsa balra fordul, a trimmeléses korrekciót jobbra kell végrehajtani.

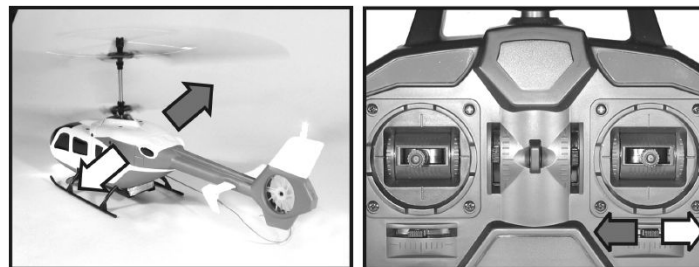

10 ábra

Amennyiben a helikopter jobbra csúszik vagy billen, vegyük vissza a fordulatszámot, és toljuk a Roll (csúrés) funkció trimmelő toló-potenciométerét (1 ábra, Pos 3) kis lépésekben balra.

Nyomjuk az emelkedés szabályozó kart újra óvatosan előre és ellenőrizzük, hogy eredményes volt-e a korrekció.

Ismételjük meg annyiszor az eljárást, amíg a modell már nem csúszik jobbra. Ha a helikopter balra csúszik vagy billen, a trimmeléses korrekciót jobbra kell végrehajtani.

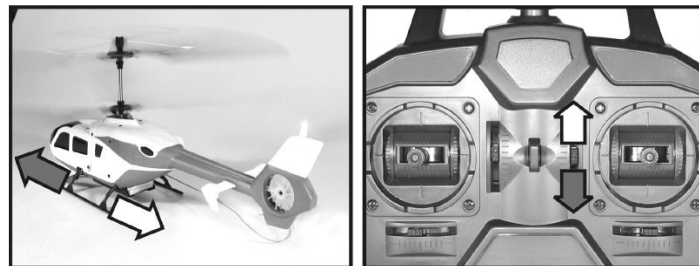
11 ábra

Amennyiben a helikopter előre halad, vegyük vissza a fordulatszámot és toljuk a bólintás funkció trimmelő toló-potenciométerét (1 ábra, Pos 7) kis lépésekben hátra.

➔ Ha a billentés-/emelkedés funkciók a gépen át lettek szerelve, akkor a szemközt lévő trimmelő potenciométert (1 ábra, Pos 9) kell elállítani.

Nyomjuk az emelkedés szabályozó kart újra óvatosan előre, és ellenőrizzük, hogy eredményes volt-e a korrekció.

Annyiszor ismételjük meg az eljárást, amíg a modell már nem csúszik előre. Ha a helikopter hátra csúszik vagy billen, a trimmeléses korrekciót előre kell végrehajtani.

12 ábra

Az emelkedés funkció trimmerét később úgy állíthatjuk be, hogy az emelkedés irányítókar pontosan középpályában álljon, ha a helikopter éppen lebeg.

Ha a trimmerek beállítási tartománya nem elégséges az optimális beállításhoz, az alsó rotor-lapátok mechanikus beállításával lehet a vezérlést módosítani.

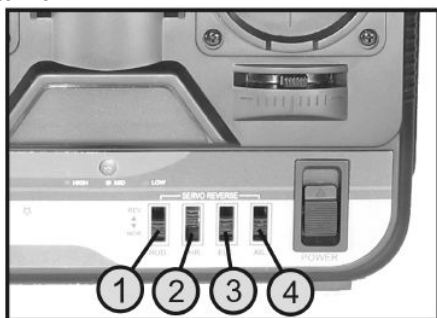
Ehhez további információkat a „Helikopter modell finombeállítása” alatt találunk.

h) A vezérlési irányok megváltoztatása

A távirányító gyárilag pontosan a két forgószárnyas elektromos helikopterre van beállítva.

Ha a kiegyensúlyozásnál (trimmelésnél) azt tapasztaljuk, hogy a helikopter az egyes irányítási funkcióknál a 7 ábrán bemutatott pont ellentétesen viselkedik, az adón bármelyik irányítási funkció hatásirányát átkapcsolhatjuk.

Ehhez az adó első oldalán 4 irányváltó kapcsoló helyezkedik el (lásd 1 ábra, Pos 6). Az egyes kapcsolókhoz a következő funkciók tartoznak:

13 ábra

Kapcsoló	Funkció	Kapcsoló állás
1	Far funkció	NOR
2	Emelkedés funkció	REV
3	Bólintás funkció	NOR
4	Roll (csűrés) funkció	NOR

Egy irányítási funkció átkapcsolásánál először csatlakoztassuk le a helikopter meghajtó akkuját, ezután kapcsoljuk ki az adót, és toljuk az irányváltó kapcsolót a másik kapcsoló állásba. Ezután az adót helyezzük újra üzembe, csatlakoztassuk a meghajtó akkut, és ellenőrizzük a helikopter funkciók helyes irányát.

i) Gyakorlati tanácsok az első lebegő repüléshez

A helikopter modell kész az első próbarepülésre, megkezdhetjük a gyakorlást. A repülési gyakorlatok során néhány alapvető dolgot be kell tartani:

- A lebegő repülés gyakorlásánál mindig a helikopter fara nézzen felénk.
- Kezdetben a helikopter csak 20 – 30 cm-rel emelkedjen a talajszint fölé, hogy veszély esetén könnyen leszállhasson.
- Vész-leszállásnál ne húzzuk az emelkedés szabályozó kart túl hirtelen vissza, mivel ekkor a helikopter túl keményen érkezik le.
- Ha a rotorok forgását valamilyen akadály blokkolja, a motorokat azonnal kapcsoljuk ki, vagyis az emelkedés szabályozó kart azonnal húzzuk vissza a legelső állásba.
- A padlón jelöljük meg a felszállás helyét, és kezdetben próbáljuk meg a helikoptert a jelölés felett tartani.

! Figyelem!

Ha néhány perc után azt tapasztaljuk, hogy a helikopter motor teljesítménye csökken, azonnal fejezzük be a repülést, hagyjuk a meghajtó akkut kihűlni, majd töltsük újra fel. Feltétlenül kerüljük el az akku mélykisülését.

Ha néhány repülés után már „érezzük” a helikoptert, további beállításokat hajthatunk rajta végre.

11. A helikopter modell finombeállítása

a) A pörgettyű-hatás beállítása

A vevő és a két motor elektronikus fordulatszám szabályozóján kívül a vevőben egy piezo pörgettyűrendszer modul is be van építve. Ez a pörgettyűrendszer gondoskodik arról, hogy a helikopter fara a lebegés közben stabil maradjon, hogy huzat vagy légörvény ne nyomhassa oldalra.

- A megszólasági érzékenység beállításához ki kell csavarni a kabinfedelelet tartó két csavart (1), hogy a fedelet (2) levehessük.

- Ezután a kabinfedelelet óvatosan előre lehúzzhatjuk. Ügyeljünk arra, hogy a vevő (3) antenna huzalát mechanikusan túlzottan meg ne feszítsük. Húzzuk elől az antenna huzalt kicsit ki a tartócsőből (4), hogy a kabinfedelelet elől le tudjuk venni.

- A pörgettyű (5) érzékenységét beállító szabályozó a vevő/szabályozó/modul baloldalán van.
- Kis csavarhúzóval végezhetjük el a beállítást. Minél jobbra csavarjuk a szabályozót, annál erősebben jelentkeznek a korrekciók (a két rotor fordulatszám különbsége).

Ha a szabályozót túlzottan jobbra csavarjuk, a helikopter hajlamos lesz arra, hogy a főtengely (rotor tengely) körül ingamozgást végezzen. Ilyenkor csavarjuk a szabályozót kissé balra vissza.

14 ábra

b) A rotor szárny szabályozás beállítása

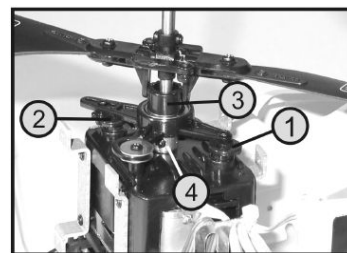
- A felső rotor állását - a szárnylapát állító rúdon keresztül - a röpsúlyok szabályozzák. Az alsó rotor lapátokat két, egymástól független servo motor vezérli.

A repülés irányába nézve baloldali servo motor (1) a Roll (csűrés) funkcióért felel (lásd a 7 ábra, C).

- A repülés irányába nézve jobboldali servo motor (2) a bólintás funkcióért felel (lásd a 7 ábra, D).
- Ha a helikopter tendenciózusan egy irányba akar repülni, és az adón ennek korrigálására az állítási lehetőségek kimerültek, akkor a vezérlő tárcsákon a szerelési pontok módosításával befolyásolhatjuk a helikopter repülési tulajdonságait a kívánt irányba.

- Normális esetben a rögzítési pontokat úgy kell megválasztani, hogy a rotor tengely a közép elem (3) központosan menjen keresztül. Az adón a trimmelő karok középállásban kell álljanak.

A 15 és 16 ábra esetében a jobb láthatóság végett a mechanikáról a törzs hátsó lefedését leszereltük. Ezt az utasfülke fedeléhez hasonlóan kell leszerelni.

15 ábra

12. Kvarc csere

Annak elkerülésére, hogy a csatornát ketten is használják, előfordulhat, hogy a kvarcokat ki kell cserélni. Ezt a következőképp végezzük:

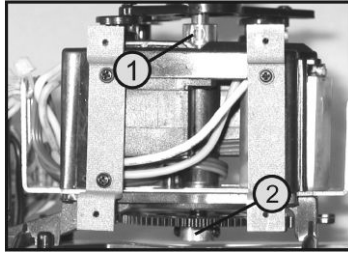
- A működési biztonság okából csak olyan kvarcokat használjunk, amelyet a szállító kifejezetten távirányító berendezésekhez ajánl.
- Kikapcsolt adóberendezés mellett húzzuk ki az adó-kvarc tartót az adó házából (lásd 1 ábra, Pos 10).
- Vegyük ki az adó-kvarcot a műanyag tartójából. Helyezzük be az azonos hullámsávú, de eltérő csatornájú csere-kvarcot. Ügyeljünk rá, hogy a megfelelő kvarcot helyezzük be a tartóba. Az adó-kvarcok általában T vagy TX betűkkel (T = transzmitter, vagyis adó) vannak jelölve. Ezután dugjuk vissza a kvarctartót az adóba.

- Lecsatlakoztatott meghajtó akku mellett húzzuk ki a vevő kvarcot (lásd 14 ábra, Pos 6) az elektronikus modulból.
- Az adó-kvarchoz tartozó vevő kvarcon lévő feliraton ugyan az a csatornaszám kell álljon, mint a vevő kvarc feliratán. Ezen kívül a betűjele R vagy RX (R = receiver, vagyis vevő) kell legyen.
- Helyezzük be a vevőbe a megfelelő frekvenciájú csere-kvarcot.
- Ezután helyezzük üzembe a vevőt és az adót, és ellenőrizzük a berendezés működőképességét.

13. Karbantartás és ápolás

A modellt és a távirányítót kívülről csak egy száraz puha ruhával vagy ecsettel tisztítsuk. Semmi esetre se használjunk agresszív tisztítószereket, oldószereket, amelyek a burkolatok felszínét károsíthatják.

- Rendszeres időközönként ellenőrizzük a modell teljes mechanikáját. A csavarkötések legyenek jól meghúzva; nem szabad a modell rezgései hatására fellazulniuk.
- Ügyeljünk különösen arra, hogy a fő rotor tengelyen lévő felső (1) és alsó (2) állítógyűrű hernyócsavarjai jól legyenek meghúzva.
- A forgó alkatrészeknek könnyen kell mozogni, de nem kotyoghatnak a csapágyban.
- Mechanikai alkatrészek cseréjénél csak a gyártó által kínált eredeti alkatrészeket használjunk.

16 ábra

➔ A fényképekhez a törzs hátsó része a vezetőkábel leszereléséhez hasonlóan lett szerelve.

A tartalék alkatrész jegyzéket az Interneten lévő honlapunkon megtalálják, www.conrad.com alatt, a termékhez tartozó Download tartományban.

Alternatívaként tartalék alkatrész jegyzéket telefonon is lehet kérni. Az elérhetőségek az eredeti Kezelési utasítás „Bevezetés” fejezetében található.

14. Ártalmatlanítás

a) Általános

Miután a termék elhasználódott, ártalmatlanítsuk az érvényes előírások szerint.

b) Elemek és akkuk

Végfelhasználóként vissza kell adni minden akkut és elemet; ezeket tilos a háztartási szemétkosárba dobni! Az elemek/akkuk káros anyag tartalmát a mellékelt szimbólum jelzi.

Az elhasznált elemeket, akkukat le lehet adni a hivatalos nyilvános gyűjtőhelyeken, ill. mindenütt, ahol elemet/akkut árusítanak.

15. Hibaelhárítás

Probléma	Megoldás
Az adó nem reagál	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ellenőrizzük az adó elemeit vagy akkuit. ▪ Ellenőrizzük az elemek vagy akku polaritását. ▪ Ellenőrizzük a funkció kapcsolót. ▪ A kvarcokat ellenőrizzük a feliratuk alapján. ▪ Kvarccsere egy másik csatornára.
Az adó azonnal, vagy rövid idő után magától lekapcsol.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az adó elemeit vagy akkuit ellenőrizzük vagy cseréljük.
A berendezésnek kicsi a hatósugara	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az adóantennát húzzuk ki teljes hosszára. ▪ Ellenőrizzük az adó és a vevő elemeit vagy akkuit. ▪ Ellenőrizzük a vevő antennáját sérülés és elektromos folytonosság szempontjából.
A modell nem reagál	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ellenőrizzük a modell akkuját. ▪ A kvarcokat a feliratuk alapján ellenőrizzük. ▪ Kvarccsere egy másik csatornára.
A rotorok nem forognak, és a szabályozó/vevő egységen lévő LED folyamatosan villog	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az emelkedési funkció irányító karját állítsuk legalsó állásába (motor ki), és az emelkedés trimmerét is állítsuk a legalsó állásba. Ezután csatlakoztassuk az akkut és ellenőrizzük a helikopter működését.

16. Műszaki adatok

Adó

Frekvencia tartomány: ..... 40 MHz
 Moduláció: ..... FM/PPM
 Csatornák száma: 4
 Áramellátás: ..... 9,6 – 12 V/DC (8 ceruzaelem/ - akku)
 Méret: ..... 190 x 220 x 90 mm
 Súly: ..... kb. 750 g

Helikopter:

Áramellátás: ..... 7,4 V/1000 mAh (LiPo-akku)
 Rotor átmérő: ..... 340 mm
 Törzs hossz: ..... 360 mm
 Súly: ..... kb. 250 g (akkival)

Dugaszolható tápegység:

Feszültség: ..... 230 V/AC, 50 Hz
 Kimenet: ..... 12 V/DC, 1,5 A

17. Megfelelőségi nyilatkozat

A gyártó ezennel kijelenti, hogy jelen termék összhangban van az 1999/5/EK irányelv alapvető követelményeivel és egyéb érvényes előírásaival.

E termékre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozat megtalálható www.conrad.com alatt.